

РОБОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
 Виходить що тижня.
 в Вінніпегу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
 Редакційний комітет: Бавм, Гюлкія, Навізовський.
 Відвічальний редактор Ів. Навізовський.
 Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само
 Управитель В. Н. Колісник.

"ROBOTCHYJ N. ROD"

(THE WORKING PEOPLE).
 THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
 J. NAWIZOWSKY, EDITOR, - W. N. KOLISNYK MANAGER.
 Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
 Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Австрія, Росія а війна.

Кілька літ тому назад, розходився між політиками і в газетах слухи, що Росія і Австрія чигають та заку-сують зуби на Балкані! Се показалося дивачним!

Прецінь ще не так давно, коли то російське правительство потерпіло удар за ударом, удар дуже важний для самодержавія! Воно щоб ослабити революційний рух, котрий став розвиватись на величезну скало, вчинилося до війни на далекім сході, до війни з Японією. Та правительство завдяки власному загальному зацофаню і тугоголовости своїх генералів і політків, зістало розбите. По друге, воно було розбите і в ріднім краю, де росли економічні сили, бурили всю штучну будову, і привели самодержавію до маніфесту 17 октября, але і в той сам час дали правительству можливість повтори-стару азуїцку тактику — дати а опісля відобрати.

І одно і друге привело тільки до того, що слава самодержавія падала все вище і вище. Тому упадкові допомогли і ті три Думи, на котрих російське самодержавію думало опиратись. Се було ясно, що кривавому Ніколі ІІ. необхідно було піддержати свій гниючий трон, необхідно було спробувати хоч трошки піддержати свою загиблючу династію Романових в очах незорганізованих робітників, незорганізованих і нерозуміючих своїх інтересів селянських мас. З наваду на Китай, коли прихотилося забарати з воєнного поля свої напів діорганізовані війська, не можна було надіятись успіхів. Також і внутрішня революція перешкаджала тому ілюнові. Чиж не звернути уваги на близкий схід, де вічно роздають ся чути вистріли і де так легко під тою чи другою претензією пересварити малі балканські держави з Туреччиною а підчас того шуму вхопити собі за такі гронні маленькй шматок землі, поправити свої справи і підкріпити свою внавшу славу? Але де і який шматок? І мимоволі Росія звернула увагу на дарданельський пролив бо прилінула собі, що на основі берлінського договору, підчас японської війни, ціла її чорноморська флота була замкнена.

І чи не треба-ж (для будучих інтересів) нарушити ці трактати і захопити собі дарданельський пролив, розуміє ся звязуючись перше з другою сильною державою? Чи не можна пр. алуचितись з Англією, розділити Персію і сям улекшити собі справу на Балкані і чорноморським

побережю. (тамбільше тепер, коли Туреччина ослаблена війною і внутрішніми перорозуміями)?

А щож Австрія? І Австрія не так то давно захопила від Туреччини Босню і Герцеговіну; вона маючи свої власні пляни на Балканським півострові і побережю, буде спокійно дивитись на політику Росії, не протиопозити її своєї політики? Не поспробує і вона захопити сей або другий кусок землі? Невже Австрія не виступить проти такого вилу Росії і не допустить до ослаблення малых балканських держав як своїх будучих конкурентів?

Всім ясно, що в Австрії вже від кількох літ панує тайна шовіністична партія наслідника престоло, котра не буде спокійно дивитись на ці справи, котра погорджуєвала і погорджує інтересами її політично обездоленых многочисленых народів, котрі її менше важні, чам нові рабунки, чим нові грабежі. Чому не заговорити о „чести“ Австрії і як католицькій державі не вступитись за „християнським“ народом як Альбанці, що „поневолені“ Турками? Дялячого Австрії в надії будучих „побід“ не постаратись відтягнути на довні роки внутрішні питання, роздираючі Австрію, як питання національне, школа, мови, судів і т. п. ? (14)

Ті всі питання роздираючі сучасну Австрію, думає партія наслідника престоло відложити, тимбільше, що партія християнсько-соціална дає можливість оперти ся на собі. Ся християнсько-соціална партія дуже заінтересована наслідником престоло і іншими впливовими буржуазами, котрі зі всіх сторін оточують його. А як сі проби і стремління приведуть до серйозної драчі а Росією так, як мало що не привели сі воєні шовіністи по 1909 р. до війни з Італією, а котра на щастя народа не удалась? Та всім тим наслідникам і оточуючим його партіям нічого до убійства. Що їх обходять сироти і вдови, що їх обходять їхня нужда? Прецінь за все і всіх будуть числитись не вони престоло-наслідники, не попи і „християнсько-соціална“ партія — а головним образом робітничі і селянські маси.

Якись час всі ті пекольні пляни і варварські задумки були здержувані внутрішніми випадками і непорядками самої Австрії і Росії, а головню революцією Туреччини. Та молодотурки не зуміли підняти сили Туреччини. Туреччина за всі часи свого панованя не зуміла сприяти розвоєві політичного і економічного життя держави, а головню не вела забезпечити ті народности, котрі замешкують європейську Туреччину і сам дала спрмогу облакшити насад малим балканським державам. [Річ певна, що не тільки напад, але і плян був звіний Австрії і Росії].

Несподівано загорілась італійсько-турецька війна. Перенос війни із Триполі на єгейські острови, на побереже Константинополя і напад на Дарданелі показав слабість і діорганізацію Туреччини, що означає можливу безкарність всяких авантур. Як-же даліше мовчати Австрії і Росії, як тепер не спробувати в більшій мірі ті рабункові пляни, ті „слухи“, котрі кружили від кількох літ? Як не використати виринувшу знова ідею „Федералці Балканських Держав“, трунути ті держави в обійми війни, знищити їх, ослабити ще більше Туреччину, а самим під сю хвилю підготувати війська, настроїти свої держави і коли тільки прийде час ухопити сей чи другий шмат землі а навіть вирвати його у тих, котрі його раніше спіймали?

Так небезпечно і хитро підготовлялась кривава інтрига, в котрій першу ролю грала Австрія і Росія, котрі припровадили вже до війни на Балкані, а котра то може захопити і великі держави [Австрію і Росію] і тоді убійство людей буде вже не сотками а тисячами і десятками тисяч, і розвій людства, розвій соціалізму, буде ч а с о в о здержаний.

Таю отже буржуазія і їх корольки таки урядили і завели небезпечну забаву. Всі ті війни, всі ті убійства, всі

ті неімовірні накази і подати, котрі слідуєть за війською, відкривють очі і тим робітничам, і тим селянським масам, котрі ще не думають о соціалізм. Се можливо покаже ім лише всякої агітації де і хто їх вороги і в чім їхна есасена. А ми зорганізовані робітники всіх країв і всіх народів, повинні масам помочи зрозуміти всю погань тих убійств чоловіка чоловіком і відкрити ім очі на соціалізм, як на освободженя народів. І демагогічним плянам і чиним чорної сті — треба протиопозити угнетеному народови ясну ідею повної і всесторонної просьвіти і там прочистити дорогу соціалізови.

Оден рік сліз і крови.

Тамтого місяця скінчив ся вже оден рік війни між Італією а Турцією в Африці. Великі надії, які Італія покладала на ту війну не сповнили ся, противно війна знищала Італію матеріально і морально. Араби, яких Італійці сподівали ся побити одним махом, ставлять витревалый опір наїздникам і недопускають їх в глибину краю. Помимо величезных страт в людях і грошах змогла Італія займити лиш кілька незначных місцевостей на побережю. І хотя Італія оголосила недавно перед всею Європою, що забирає Триполі на свою власність, то фактично таки зго не вала в посяданя, бо Араби не пускають італійського маніфесту і недопускають їх в глибину краю. В здобутих кількох прибережных місцях, мунуть італійське військо стояти все в обороні позиції, щоб і сего не стратити; а про здобутя правдивого Триполісу і думати не можуть.

Отся авантурничя виправа коштує Італію більше чим 20 тисяч людей і 400 мільонів корон грішми. Італійські газети закривають правдиве число погибших і ранених і правдиві кошта, щоб не дразнити населеня. Але соціал-демократична часопись „Avanti“ подає, що офіційна цифра 400 мільонів се лиш половина правдивої суми. В дійности війна за сей оден рік коштує вже більше як 800 мільонів корон. Крім сего в наслідок війни запанувала в краю економічна криза, криза у продукції і в торговлі заляла браку кредиту. Продукція зменшила ся на стільки, що займає лиш третину числа робітників як у нормальных часах. Малі і середні підприємства побанкрутувались. В однім лиш місті Неаполю оголошено сто раз більше конкурсів (то зн. збанкрутованих підприємств) як в звичайнім часі. З тої причини настало велике безробітє. Річниця продукція знов впала через те що 150 тисяч людей відірвало ся від роботи і пішло до Африки. Економічна криза спричинена війною спровадила застій національної продукції, безробітє і еміграцію.

Соціалістичний італійський пролетаріят від самого початку виступив проти тої війни, знаючи всі страші наслідки зі, які головню спадають на плечі робочого народа. Але націоналісти італійські, підоджувані клерикальными капіталістами перли з усіх сил до війни. Сподівали ся з неї національної слави, міжнародного впливу, моральної поваги і економічного розцвітту. Тимчасом страдали то все, що сподівали ся здобути.

І усіей пролетаріят італійський цінає, що силали його бороти ся не за національні але за класові інтереси. І трупи його братів на африканській пустині розбудили в нім ще сильнішу класову свідомість.

„Борба“.

Три мобілізації.

В Росії під теперішній борби з прамусом. Щож то момент відбуває ся три мобілізації? Яка їх ціль? білізації. Дві із них відбуває Перша мобілізація, розує через примус а третя для мієсь воєнна. На Балкані

Польованє.

Жовтєнь місяць. Листя обшалося з дерев. Ліс мов розступив ся, мов в нім більш простору стало. Трави на лугах і мочарах похли. Ріки котять в море, змигну, часту як криштал воду. Воздух свіжий, трохи холодний. Груді виивають ся нахочами емерекового ліса.

А ліс жие!
 Під корчами скачуть зайчики, в лозах пухнуть руді нерики, чорні з червоними бровами рабчини розетопірчавши хвости, бундують ся мов індіки поїд смреками. Качки, гуся, лебеді хмарами перелітають з озера до озера і їхній крик та те ячюна чути геть далеко навкруги.

Скоробка серна, мов жовнір на сторожі, стоїть на поверсі червоної Гранатової скелі; лось тяжкою ходою бредє зеленими мохами через „марші“. Чорний медвідь готовить собі кубло на яму, а колючий диковид проходить по лісі, мов який

граби — він нічого не боїть ся.
 На пожовкміл моховиню, що вкратє червоною журавлиною, кудахають теретері і тяжко здіймають ся з землі, лиця зачують ворога.

Оттак у нас в жовтні в Канаді.
 Так і хочєсь тобі покинути закурену думами та газом фабрику і хоч на пару день вітчи туди на простір, де мати природа не знає ні „бізнесу“, ні зарібків.
 Волятирї знають що добре. З давних давєн аристократія старої Англії оббрала місяць жовтєнь, як сезон для польованя. Хай робітнич пропаде в димах Лондону, йому відпочинок „Sunday School“ а можні світа сего повбиралась в червоні мундари на коня і з псами вїзідать у замки і там мордують як „лицарі“ полюхливих зайців, та майже свійських фазанів.

Але більш відважніші, не вдоволяють ся зайцями, ідуть до Канади, аби побороти ся з нашими качками, гусакана та лосями.

Місяць жовтєнь, Незабаром покинуть

ся роботи. Контрактори наплять робітників. Ті працюють як коні, світа-сонця не бачуть...

„Напла“ грошева аристократія теж не хоче лишитись позаду старокраєвої. Стріляє до паперу в „drill hall“ — ах остогидло „нашим“ мільонерам; вони бажать здобитись око в око з „дійсним ворогом“. І однані ліси наповнились мисливцями. Кождий наймаркатійший клерк, адвокат, чи урядничок вважає своїм обовязком роздобути рушницю і хоч на пару день виїхати а міста.

Вони „полюють“. Скрізь гуки стрілів від ранку до вечера; нещасна звїрина птахи не знають де дітись і наполошені, що мож тікають з Канади на полудне. Та крови лять ся мало, більше розливаєсь „віски“, сьо ницать без жалю і вагана.

Настрілявшись і розівнавши з Канади качки, гуся та лебеді, мов зробиши важний обовязок, наші „герої“ вертають до міста та оповідать кільки то вони зроби-ли „великих вчинків“ підчас виправи,

кільки то вони вистріляли набоїв; однак ніколи не скажуть про те, кільки заплатали вони Індіанови, що набив ім птахів, щоби мши чим похвалитись перед знайомими.

Та нас не обходять се, що вони будуть говорити а що робити. Нас обходять тільки те: чому ми, котрі їх дармоїдів годуємо, маємо тоді працювати, коли вони бавлять ся? Чому нам в році випадає лиш оден день забавя (та і то не всім), а вони бавлять ся цілі місяці, в осени на польованю, в зимі в теплих краях, в літі по купелях? Се нас обходить; обходить нас неправда, павьство і неволя.

Коли ми хочемо захити свободи і відпочинку, то треба зробити так, аби те, що ми своєю працею виробляєм, лишалося нашим. Се станєсь тоді, коли ми всі зорганізуємо наші сили поневоленых і опуканих в одну соціал-демократичну партію і виберемо, що уряд і канадійське добро, буде належати усему народови, а не жмені хитрих одиниць.

війна. Греція також вела Турецьку війну. Я лишитись спокійно і чти готовий на всяк слух Росії? А чому-ж мій Саванов заявив, що не вмїшаєсь в сю справу говорять найві люди на се він і міністер уснокоити найвних і вірних людей своєю нією, а самому пригот мобілізацію в повних берній. „Се не спокій мадеври? Так, і манєврізово назначєні.

Прецінь російське правительство все робить з „слєнєм“, все якби для рода (єсли йому повірєсли йому „пові найві люди, то для воно обявило і другу лівацию. Коли раз нарудані народови виборчі ва, то тепер їх вже авдо нічого. Для „на воно мобілізує“ тепер і єпископів. Воно хотповнити Думу пощєпископами, бо пощдумці правительства будуть „боронити“ єси селян, інтереси рків. (Щож скажєте можна сему вірити?) то подобалося правству мобілізувати 8,600 понів і єпископ отчому: На сході мвійна з Туреччиною ливо і з Австрією, отже, щоби 4-та Дуняких опорів оправд огидні виступи праства в заграничній котра може привестини, се значить і до і до нових рабунків, сотенна понівська Дтрїба ще і тому, щоби революційний стрій знова обїмає і ще і більше робити а для котрих треба такі темні закони, котрими поклїдлив

І от чому після привит робітничій ції, котра стремить сєня справедлив спільного устрою, розкіш одних, не бчиною нужди другчиною нужди вели шєньства. Ідучи з ром старших із ми ставали в оббсправедливо зас капітана Дрейфу тоже і нині після братський привіт му жовнірови. Русєвинність вже до Гвалт! — закрицузька буржуазія, таким учителям вихованє народни кричить вона ству? Сі люди о війну, вони праяз і в других з вітчан тоді зробити нащЩо буде підчас стане ся, коли на не за свої права проговорились ств)? Тоді загине (Під Францією в міють французьк лівіть). Не треба учителів, котрі в дж любити людє

ують за вій-
м селянським
Се можливо
вороти і в чім
всіх країв і
іти все погань
ім, очі на со-
логічним пля-
ставити угне-
ронної просьві

ОВИ.

ік війни між
які Італія по-
вно війна зна-
би, яких Іта-
авляють витре-
іх в глибину
грошах змогла
востий на по-
перед всею
власність, то
Араби не слу-
ть їх в глибо-
місцях, му-
ні позиції, що-
дивого Тріпо-

талію більше
віщими. Італій-
вбших і ране-
аселення. Але
подає, що офі-
на правдивої
коштує вже
наслідок вій-
вріза у про-
дукція змен-
у числа про-
редні підпри-
Неаполю ого
анкrotованих
ачини настало
впала через
робота і пішло
війною спро-
веробіт і емі-

ят від самого
ра всі страши
робочого на-
увані клери-
до війни. Спо-
одного впли-
вїту. Тимча-
бути.

що силали
сові інтереси.
твї розбуду-
.. Борба".

ii.

сом. Шож то
Якаж їх цїль?
ізація, розу-
На Балкані

абобів; однак
ьки заплати-
в ім платів,
еред знайоми-

они будуть
ходить тїль-
одїв годуюмо,
они бавлять
ва лиш один
а вони бав-
польованю,
но купелях?
ас неправда,

овободи і від-
ж, абі те, що
лишалось на-
вї зорганї-
і ошуканих
партію і вибо-
добро, буде
не жменї хи-

вінна. Греція також вини-
ла Туреччині війну. Як же
лишитись спокійно і не бу-
ти готовий на „векслучай“
Росії? А чому ж міністер
Сазанов заявив, що Росія
не вмішає в сю справу —
говорять наївні люди? Та
на се він і міністер, абі
успокоїти наївних і легко-
вірних людей своєю опи-
нією, а самому приготувати
мобілізацію в поїтах 22 гу-
берній. „Се не спокій“! А
маневри? Так, і маневри се-
ріозно назначені.

Прецінь російське прави-
тельство все робить з „обчи-
сленєм“, все яки для на-
рода (если йому повірити).
Если йому „повірять“
наївні люди, то для народа
воно обявиле і другу мобі-
лізацію. Коли раз нарушено
дані народови виборчі пра-
ва, то тепер їх вже зведено
до нічого. Для „народа“
воно мобілізує тепер поїв
і єпископів. Воно хоче за-
повнити Думу пошамі і
єпископам, бо попи по-
думці правительства ліпше
будуть „боронити“ інтере-
си селян, інтереси робітни-
ків. (Шож скажете читачі,
можна сему вірити?) Чомуж
то подобалося правитель-
ству мобілізувати більше
8,600 поїв і єпископів? А
от чому: На сході можлива
війна з Туреччиною а мож-
ливо і з Австрією. Треба
отже, шоби 4-та Дума без
ніяких опорів оправдала всі
опидні виступи правитель-
ства в заграничній політиці,
котра може привести до вій-
ни, се значить і до упадку
і до нових ребунків. Черно-
согенна поївська Дума по-
тріба ще і тому, шоби роз-
бити революційний рух, ко-
три знова обїмає все біль-
ше і більше робітничі маси,
а для котрих треба видати
такі темні закони, перед
котрими побїдлиби всі за-

Франція.

Докїчене.

І от чому післали ми свій
привіт робітничій органі-
зації, котра стремить до здій-
снення справедливого су-
спільного устрою, в котрім
розкіш одних, не буде при-
чиною нужди других, при-
чиною нужди великого біль-
шенства. Дучи за примі-
ром старших із нас, коли
ми ставали в обороні не-
справедливо засудженого
капітана Дрейфуса, — ми
тоже і нині післали свій
братський привіт відважно-
му жовнірови Руссе; (його
невинність вже доказана).
„Гвалт! — закричала фран-
цузька буржуазія. Чи можна
таким учителям повірити
виховане народних дітей, —
кричить вона правитель-
ству? Сї люди осуджують
війну, вони признають, що
і в других є вітчизна, — шож
тоді робить наша армія?
Що буде підчас війни? Що
стане ся, коли народ повста-
не за свої права (случайно
проговорились капіталі-
сти)? Тоді загине Франція!
(Під Францією вони розу-
міють французьких капіталі-
стів). Не треба нам таких
учителів, котрі вчать моло-
дїж любити людство, любп-

нопи видані передше. Хтска
ж не попи і єпископи мо-
жуть помочи правительству
в сїм случаю, правительству
магнатів, великих капіталі-
стів і великих дїдичів? Ро-
зумієсь тільки чорна аграа
поїв і єпископів. Уперто
з силою, крок за кроком за-
войовуєсь все нові і нові по-
зиції і повстає трета мобі-
лізація, мобілізація прави-
тельством не обявлена і ним
не піддержувана. Се є мобі-
лізація організованого ро-
бітництва. В Росії замічаєсь
знова більше промислове
оживленє. Пробудив ся вже
трохи і робітничий народ. І там
і тут він став виступати і
грімко заявляти о своїх пра-
вах, о своїй нужді.

Робітничий народ став ви-
ставляти свої домаганя.
Розпочались зібраня, страй-
ки, і якраз підійшли вибори
до Думи. Робітництво не
оглядаючись на всі штуки
правления, їде з соціал-
демократією. Воно не боїть
ся ні тюрми, ні заслани а
тільки з нелегальної підій-
має свою робітничу со-
ціал-демократичну партію
на легальну. І селянство
не оглядаєсь на азутїські за-
кони 9 падолїста (ноябра)
а подекуди на місце поїв
вибирає своїх селян, котрих
рекомендують їм соц. демо-
крати або трудовики. Іде мо-
білізація народних сил для
оборони робітників, для обо-
рони селян від чорних сил
та правительства. І так в
Росії їде три мобілізації:
перша для уойств, друга
чорна, для оборони поїв,
а трета мобілізація світла і
науки. Підїмаєсь робітни-
ча класа, пробуджуєсь се-
лянство, а все частїйше і
частїйше розколюєть ся
клич: Долой капіталїзм, до-
лів убійців, хай живе соціалі-
зм!

ня позамыано згубили
та нарушено систему вичу-
вання. Для його ліпша тьма
і неграмотність, чим світло
і правда!
Але й учителї не сплять.
Вони зорганїзували неле-
гальний союз і видали в сїй
справі до народа горячу ві-
дозву. Як покінчить ся сї
борба світла і темноти, пра-
вди і брехні, справа на-
рода і справа буржуазї —
покаже ся в будучині. Хай
отже ся борба буде наукою
і для робітників других
країв, як мають вони рзу-
міти свої інтереси, свою
школу, а як розуміють ка-
піталісти свої інтереси в
житю і в школі!

*) Коли новїша статя
була вже набрана, ми діста-
ли слїдуюче від нашого ко-
респондента з Парижа: Пра-
вительство дальше проганяє
учителів. В многих містах, де
мейорами є соціалісти, там
їде оборона учительських
союзів. Правительство на-
рушує закони конституції,

Хай буде школа для народа!

Буржуазія взагалї, а наші
націоналісти як старокра-
єві, так і канадійські спе-
ціально впокують в наїрїд,
що ніби шкїлїна справа
в єспїльна, всенародна, в
котрій нема і не може бути
партійности. Чи-ж так воно
є? Чи дієсно в шкїлїнім пи-
таню пролетарїят має здати
ся на „вченя“ і тільки да-
вати гроші та послати до
тої „святїні науки“ свої
дітей? Чи пролетарїят може
годити ся з тою наукою, ко-
тру буржуазія втолчує вже
хотяби від перших дїв в
молодїж?
Ану загляньмо, чого вчать
в тих школах і чїїх інтересів
боронить сучасна школа
на цїлїм сьвітї.

Вїзьїм до рук початко-
вий підручник канадій-
ських шкїл (common school).
Там крім діточих багательок,
знайдете явне вщїплюване
дітям [від 6-10 року] імпе-
ріалїзму, котрий є в інтересі
канадійських капіталі-
стів, а не робітників.

От вам: „maple leaf for
ever“ та „God save the
king“! Шож робітникови
з того „maple“-ового листя?
А чи в Канаді хлїб не вро-
дїтьсь, колиб Велика Бри-
танїя стала демократичною
республікою? А хотяби і
цїлий сьвіт позбув ся тих
коронованих дармоїдів, то
хлїб все таки виродїть ся.

Дальше ви знайдете в тїй
читанці ось яке місце, де
дитину вчать: „Я люблю
кольори [краски]: білий,
синїй і червоний, бо се ко-
льори британського прапора
[юїон-джека].“

І так в тїй „святїні на-
уки“ примушують робітни-
чу дитину „любити“ пра-
пор британських капіталі-
стів, прапор, котрий нераз
повївав вже в руках жовні-
рів, які розстрілювали такі
своїх горожан — англїйських
робітників.

Вїзьїм англїйську грама-
тику призначену для дити-
ни в 9 році житя. Там бачи-
мо знова ось такі цьвітки:
„жовніри задусили повста-

забороняючи народні зібраня
і силе арентами. Дїла
буржуазна преса піддержує
правительство (певно, ще
абі свого вихованка не під-
держати)! Відважному си-
нови народа, невинно засу-
дженому жовнірови і нині
завдяки упертїй борбі со-
ціалїстів і французьких
юїстів (sindicat) оправда-
ному, французьке прави-
тельство під загрозою ареста
заборонило йому вступ до
Парижа. Вє ті опидства пра-
вительства і офіцирів будуть
розбирати ся в палатї по-
слїв, бо соціалїстичні послї
в числї 77 зажадали сего від
правления. Буржуазні
радїкали піддержують пра-
вительство. Чи виграють
французькі народні учителї,
свобідна школа і учитель-
ська організація, чи темні
сили французької буржуазї,
покаже будучність. Коли ся
борба укінчить ся, ми пода-
мо її результат до відома
читачів.

Роблю на замовлення різ-
ного рода женьок
убраня і весїльні сукні. Маю
на складї готові сукні і ка-
пелюхи для женцин та со-
рочки, светри і т. п. для
муцин.

Miss O. BROWN
579 Selkirk Ave.
Winnipeg.

A. ЛАВЧ
робить на замовлення найліп-
шого сорта суги, оверков-
ти і т. п., як також прасує,
чистить і направляє старі
убраня по уміршованїй цїні.

A. LAUTSCH
969 Main St.
проти банку N.C.B.

Dr A. SILVERMAN
Русько-польський лікар.
Спеціалїст венеричних, на-
скірних і внутрішних недуг.
Лічить також всякі недуги
жїночі.

Ординує в офісі на:
395 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1716.

КРАЄВІЙ ЛІКАР
Dr. G. KALICHMAN
спеціалїст венеричних хорїб, як сифі-
ліс і т. п. ін. внутрішних, хїрургичних
і жїночих. Операції вконїє при по-
мочї електрики. Мешкає і ординує:
453 Selkirk Ave.
Телефон: Ст. Джонс 1772.

MAPLE LEAF CAFE
864 MAIN ST.
PHONE: 159 ST. JOHN'S.
The best restaurant in North
Winnipeg, open day and nights.
Good, healthy meals at 25 cents.
Special orders.
\$5.00 meal ticket for \$4.00.
Ice cream parlor, soft drinks.

DR. T. G. MOXNES
ДЕНТИСТ.
620 1/2 Main St.
Winnipeg,
Двері з Loggan Ave.
Витягає зуби без бо-
лю. — Говорить по
польськи і німецьки.

ПОШУКУЮ
свого брата Николи Кліма,
є села Кудринцев, пов. Бор-
ців. Перед роком перебу-
вав на фармах в Манїтобі.
Хтоби знав, де він знахо-
дить ся, хай донесе на мій
адрес:
Tom Klym
Box 422 Acton West, Ont.

ПОШУКУЮ
свого сина Грегорія Лупул,
котрий розїшов ся зі мною
в Онтеріо перед дїсятьма
тижнями.
Хтоби знав, де він є, або
він сам, хай оголосить ся до:
Johann Lupul
159 Mead St. Winnipeg.

ПОШУКУЮ
Товариша Івана Шевчука з
села Лесовець, пов. Задїци-
ки. Перед роком перебував
в Гавгенді. Хтоби знав де
він є, хай донесе на мій
адрес:
Tom Klym
Box 422, Acton West, Ont.

Читайте

900.000.000 ДОЛЯРІВ

маєтку має Джон Д. Роке-
фелер. Скільки Ви его має-
те? Найбогатші і найбільш
видатні люди в сьвітї зга-
джають ся сьогодні з тим,
що нема невїтїшої і ліпшої
спосібности на вложенє гро-
шиї, як „ріл-естейт“.
Купуючи ріл-естейт (зе-
млю) в новім і скоро зроста-
ючїм містї, купуєте, те що
кожного дня підносить вар-
тість.

Атабаска [іонердно зва-
на Атабаска Лондїн] є бра-
мою до великої місцевости
Піс Рївер і столицї чудової
півночі. В кількох роках
Атабаска буде центром же-
лезничих дорїг і промислу
величезної імперїї. Навіть
закї желїзна дорога була
збудована, Атабаска була
вже заїнкорпорованим мі-
стом. Тепер ходить там вже
стало потяг з пасажирами і
товаром.

Атабаска є серединою не
загосподарованої країни,
маючи мільони акрів най-
ліпшої фермерської землі в
Канаді, неограничену скїл-
кість найлучшого дерева,
правдивого газу, нафти,
вугля, асфальту до бру-
кованя улиць, риби і т. п.

Одна желїзнича дорога є
уже в Атабасці, двї других
будуєть ся правительством
Альберти гварантує бонди,
на три інші, котрі розпї-
чнуть ся незабаром. Отже
Атабаска перевищить Кел-
гари і Едмонтон під вигля-
дом желїзних дорїг. Тут же-
лезничі дорogi лучать ся з
з 3000 миль водною доро-
гою, даючи спромогу тран-
спортації так далеко на пів-
ніч, як Арктиський Океан.

На короткий час тільки
то є до 1 падолїста про-
даємо **Rupert Heights,**
Athabasca по звичайних
цїнах.

По сїм дни, цїни піднесуть ся.
Rupert Heights є най-
більш вибірним зі всіх по-
бїчностей Атабаски, є поло-
жений на лінії зростаючого
міста, лоти є більші чим в
єотрій другій місцевости і
даємо писемну гваранцію,
що кожний лот є високий,
сухий і рівний.

Не маємо гу місяця розка-
зати вам все про Rupert
Height і Athabasca, але ко-
ли Ви вповните пописне
поданий купон і пришлете
нам, ми радо пішлемо вам
друки в українській мові.

The MARX-WATT REALTY Co.

839 Main St. Winnipeg.

THE MARX-WATT REALTY Co
839 Main St. Winnipeg, Man.

Прошу прислати менї повні інфор-
мації про Rupert Heights і Athabasca.

Имя _____
Адрес _____

нають вчитись обдурювати перше своїх товаришів, а опісля виростають з них такі добрі деруни.

Іде тільки ми глянемо: в Росії, Зл. Державах, Австрії, Франції, абсолютноно всиоди буржуазія стараєсь заопікувати ся школою. В котрих школах переважно діти робітників і селян, то там найбільше деморалізу-ють і поують їх мілітариза-мом і клерикалізмом.

Що до середніх шкіл т. з. гімназій, каледжів, висших університетів, то сі школи не є „всенародні“, не є про-летарські. Ті, котрі вчать ся в сих школах (хотайби при-надково поналясь і діти робітників) готовлять ся на шкироушців з робітництва і фармерства. Рідко котрий з них стане по стороні на-рода. Приміром в Винніпе-гу зі всіх адвокатів нема ні одного соціаліста.

А кількі то майгобесві-Гусини фармери впомина-лись за українським семіна-ром в Вредоні, і що з того? Се а школа, де з наших синів виробляють добрих консервативних агентів, котрі опісля під тресурою міністра „просвіти“ вірно служать інтересам С. Р. К. Со. і онтерійських фабри-кантив, а йдуть проти інте-ресів своїх батьків (реіпреси-ти). Рідко коли являть ся одиниця, що стоїть в обо-роні народа.

Але „рідна школа“ укра-їнська школа, то щось іншого!

Чи те іншого? Зміст її ко-ролів — гетьманів хвалити?

Треба спитати хто буде вчити в тих школах і в чіх руках має бути ся школа! Чи в руках соц.-демократів?

Суд над німецькими товаришами.

Де тільки бореть ся робі-тничя класа, правительствя як псе окужають її органі-заці шпіонами, детектива-ми і іншою мерзотою; коли їм сею дорогою не вдаєсь нічого дослідити, вони підслухують бесіди по-слів. Треба хоть, там щось винюхати. Суді, рідні за-ступники буржуазії хоть ти-хонько, таки осудять соці-алістів. Особливо німецьке правительство слідить кож-дий крок за нашими товари-шами соц. демократами, за-писує та контролює їх кож-де слово. Що тільки зачу-ють ті панове сейчас і в суд з соціалістами! Так недавно закінчив ся суд над наши-ми двома товаришами соц. дем. Burhardt і Leinert. Сі товариші були вибрані по-слами до пруського сойму. Вони найбільш енергічно агітували і призивали робі-тників еше до більшої орга-нізації в тім реакційнім краю. Вони без пощали кри-тикували той реакційний пруський сойм а соціалі-стична міліонова преса роз-носила се по всіх закутинах Німеччини. Даруйте, але як за такими не слідити? —

Ні! А коли ні, то в руках буржуазії, в руках ворогів українського хлопа і робіт-ника.

Чи будуть вчити в тіх „рідній школі“, що нам не потрібна теперішня держа-ва, опера на приватній власности і багнетах? Чи будуть там вчити, що світ людожерства треба змінити на братерські відносини між людьми, запровадити ко-лективістичний устрій? Ні!

Кожий ні, то український свідомий робітник не може попіратити буржуазну школу.

Найліпше роблять ні-мецькі робітники. Вони до-бре зрозуміли що таке „ні-мецька рідна школа“ і те-пер закладають для своїх ді-тей свої пролетарські шко-ли, в котрих вчать дітний, чому їх батьки бідні, чому вони так тяжко працюють, вчать, що в Німеччині є лю-тий ворог, змий капіталізм, котрого треба зничити а то-ді всім стане легше жити. Коли соціалізм опанує весь світ, тоді прийде давню очікуваний рай на землі. Тому і нам українським ро-бітникам нема чого споді-ватись від „рідного“, бо то тільки масне слово на па-пері.

Наше рідне знаш до-б робуєт. В Канаді ми май-же без організації. Робітник в місті а фармер на провін-ції а тільки іграшкою в ру-ках буржуазії. Зберімоє отже разом, щоб незабаром справи ми здобулиє в „рідну школу“, школу, в котрій би вчилиє наші мо-лоді покоління любити пра-цюючи чий люд, всей народ і борони-ти його, а не вбивати та обдирати, як дієть ся нині.

Dr. V. GERZABEK
ОДИНОКІЙ ЗІ СТАРОГО КРАЮ РУСЬКИЙ
ЛІКАР В КАНАДІ.

Бувший директор і наставця в шпиталі в Гусині, Гусичи-на. Бувший ассистент лікар-хірург і повоник в Кракові, Львові, Від-ні, Празі, Берліні, Лондоні т. п.
Член королівської колегії лікарів і хірург англійських в Лондо-ні, Англії і Манітобі, Канада.

Фабрикує власні лікарства найліпші і по найташній ціні в старі-Канаді. Лікарства американські і зі старого краю.
Спеціаліст всяких хороб у жінок, дітей і мушан: хірургічних, внутрішніх, очних, ушних і венеричних. Цілі сурації перепрова-джує по знижених цінах.

Мешкає і ордує: **415-417 Pritchard Ave.** **Winnipeg, Man.**
Телефон: Ст. Джон 474.

Потрібно мушині жєнщин
до науки голарського ремєсла. Комплетний курс в вісьмох тиж-нях. Користаєть ся спеціальною оцазію, бо ми платимо процент під-данку науки. Завради даром інструктори - експерти, 17 дїт в 45 шко-лах.

MOLER BARBER COLLEGE
220 Pacific Ave. Winnipeg.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНТИСТИЧНИЙ ОФІС
547 Selkirk Ave. **Winnipeg.**

Одинокий в Винніпегу дентистичний кабінет, де можете розмовитись в рідній мові. Ціни умір-ковані. Робота гварантована. Зуби витягає ся без найменшого болю на газом. Роботу виконуємо найновішими машинами і апаратами.

Свій до свого!
INTERNATIONAL DENTAL PARLOR'S
547 Selkirk Ave. **Winnipeg, Man.**

ОДИНОКА
РУСКА ХЕМІЧНА ЛАБОРАТОРІЯ У ВИННІПЕГУ.

Понит на наші знамениті, звісні всім кра-янам медицини, до того уєвеличали ся, що люди потребуєчї помочи, своїми замовленнями змусили нас збільшити число служащих для обєлуги всіх кінців Канади.

Низше слїдує списе декотрих поки що вже заосмотрених агентів:

Calder Sta., Sask.	Дмитро Варварюк
Colonsay, Sask.	Семко Демчук
Portage la Prairie, Man.	P. G. Baron
Komarno, Man.	Іван Попович
Rembrandt, Man.	Ю. Лукащук
Veregin, Sask.	C. J. A. Naas & Co.
Reibin, Potaroff & Me-Kosaroff Co. Ltd.	Paley & Oshaneck
Sheho, Sask.	Андрей Поповф
Canora, Sask.	Іван Гелевіч
Janow, Man.	Novokshanoff Bros.
Buchanan, Sask.	W-m Kenne
Sundown, Man.	The Melville Farmers Tr. Co.
Melville, Sask.	E. Popoff
Yorkton, Sask.	I. A. Стадник
Arborg, Man.	Дм. Прєсляк
Winnipeg Beach, Man.	Т. Я. Філик
Kreuzberg, Man.	W-m Schurk
Goodeve, Sask.	V. H. Hrywback
Saskatoon, Sask.	Ruth. Trad. Co Ltd.
Rosthern, Sask.	P. Ben
Malonton, Man.	Rubkin Bros.
Portage La Pr. Man.	С. Драган
Komarno, Man.	

Ми вислаємо наш каталог безплатно кож-дому, хто пришле свій адрес.

В случаях слабости покористовуйтесь наши-ми лікарствами і безсловно виадорівіши аду-чіть і свій голос к'загалному хору возхваляючих нас зі всіх кінців старого і нового свїта.

LIMO DRUG CO.
803 Main St. **Winnipeg, Man.**
D. A. Monheit аналітичний хеміст.

Календарі на 1913 р.

Купуйте і замовляйте завчасу, бо календарі що рік не стають.

Руска Книгарня продєє всі Календарі таньше як інші Книгарні.

Приятель Жовніра з 90 образками 160 сторін з гарними історіями. Ціна 30ц.

Хлібороб, Календар для фармерів 30ц.

Прєсьвята родина 30ц.

Загальний Календар 75ц.

ВИБІР ГАРНИХ КНИЖОК

Російський Кармєлюк 766 сторін	2.25
Сильвомаки С. Руданський	30
Скопєний Цвїт - гарна історія за дїтями	45
Якутія Січєський з Дїброли	10
Новий Збірник Народних Пієнь	25
Пів коли казок	20
Український Сиванник -- в 6 частях. Патріотичні, Січєві, Істо-ричні, Станові, Любовні, Коломайки 141 сторін	40

НАШІ КАТАЛОГИ КНИЖОК І ІНСТРУМЕН-ТІВ ДАРОМ.

Уважайте, що у Винніпегу є лише одна Книгар-ня, що має книжки на єдладі і що Вам вишле книжки скоро — а то є стара адреса:

RUSKA KNYHARNIA
850 Main St. **Winnipeg, Man.**

3 причини,
що шіфкарти тепер потанїли, ми би радили Вам те-пер спровадити Вашу родину з старого краю. Ціни шіфкарт такі:

з Черновець до Винніпегу	\$62.05
зі Львова	60.80
з Кракова	58.40
з Лібава	53.00

Зайдїть та купіть у нас шіфкарту а переконаєте ся, що Ваші знакоми, чи родина, будуть мати вигоду на шіф-карті.

Посилаємо також гроші до старого краю і винїмоємо старокра-єві гроші на тугейні.

Полагаджуємо ста-рокраєві справи, а імен-но виробляємо контракти купна і продажі, повно-мочія, перепроваджуємо справи спадковї, продаємо ґрунта в старім краю і взагалі все що тільки можна зробати.

Колєктуємо гроші, полагаджуємо всякіє справи судові, як токож всякіє легальні документа і тими справами у нас займаєє ся Mr. Ewart, адвокат фахо-вий правник.

Вєі справи полагаджує ся у нас совістно і то-чно і за уміркованими цінами. Пишїть до нас по ру-ськи, польськи, та тумачів до нас не приводїть, бо ми говоримо по руськи, польськи, та інішими мова-ми. — Спробуйте а переконаєтеєь.

FENSON & SCHILLER
854 Main St. **Winnipeg, Man.**
Phone St. John 162

В ШТОПІ
Л. Голдстейна на 842 Мейн Стр.

дїстанете оверковти і футра для мушин, жен-щив і дітний. Коли вам треба дуже довгого ков-та або футра в ріжних кольорах сукна, то пев-но дїстанете у Гольдстейна, котрий має оди-нокий штор в Винніпегу а спеціально довгими річамв. Також маємо перєкі шапки і ковніри, баранячі ковти, светри для мушин і женщин ріжної величини, обує і вєі інші річи, яких ви потребуєте на зиму. Ціни умірковані а річи перпої класи. (Каталогєа не вислаєю).

LUI GOLDSTEIN
842 MAIN ST. **WINNIPEG.**
Говоримо по руськи, польськи і російськи.

Вже вийшов Робітничий Календар на 1913
і коштує до Америки тільки 25 центів вже з посилкою.
Por. Buniak, Lemberg, Austria, ул. Пізьбарска ч. 5, III.

Робимо всякого рода жіночі і діточі убра-вля по дешєвих цінах.
NEW YORK DRESSMAKING
1328 Arlington St між Stella a Dufferin Ave.

РО

ПОРЯДКОВЕ ЧИ

РІК IV.

До відома відділ

Згідно з оголошеною ч. „Р. Н.“ заєгою трального Заряду Феде-Українських Соціал-кратів в Канаді, відділ-дерациї прийняли до в-ревізацію усіх членів-гож заряду і звільнили врученим рік тому о-бовязків.

Так само згідно з п-зидіями, заклєченим тїжє яєві, відділ ш-пили до номінаціи кан-тїв на членів нового-трального Заряду. І-татами іменовані слї-товариші:

1. Петро Ризюк з Сал
 2. Микола Павтелюк
 3. Антїн Гаврилюк
 4. Іван Гнида з Мо
 5. Адрїй Дмитришин
 6. Тимко Бойчук
 7. Федір Соколик
 8. Павло Федів
- Вєі отєі товариші ім-легально дїйсними є-ми Ф. У. С. Д.

Отже з уваги, що номінаціи не було і-єля статута Федераці-їнських Соціал-Дем-Центрального Заряд-раціи має складати-вісьмох членів, гол-над особами повис-численних кандидатів-ше і зати мєні є-се приємність, що м-висше вичислені то-оголоєти в и б р а-через аєля має

Полагаючи до загал-дома імена новов-членів Центрального-длу Федераціи У. С.-дїю ся, що вони не-ють чимськорше-туувати ся, тоб-то-із помїж себе Екзєр-Комїтет, а імено-тора, секретаря і-Пієля провізїи, зак-у заяві старого Пе-го Заряду, новий-тивний Комїтет по-

нас пієлатя так-ти від долєра.

Ми також є-Офіє отвє-

ALL

C. GE

667 Main